imajo dolgove in v beli dan ležijo. Nemarno je že to, da se kakemu posestniku, ki je bil primoran prevzeti velik dolg, to javno očita; še grši je, če naredi to tak, kteri še ni nikdar drugemu pomagal, ampak vedno sam svojo mavho bulal. Vsaki se ne more k prosti hiši priženiti in še zraven kupec denarja snubiti. Vsaki nima tako dolgo vest, da bi kot župan svojemu somišljeniku in slovenskemu bratu za polovico vrednosti posestvo izmamil. Vsak drugi bi se sramoval opraviti sosedno družino ob domačijo. Sramoval bi se vsaki poštenjak, kot župan pripraviti dobro kmetijo tako daleč, da je pripadel njeni bivši lastnik in njegov sin že občini v plačilo. Tako samo gazda zna pri občini gospodariti! Morda se na take limanice vsede več gimperlov? Gazda se jezi nad tem, da so od njega psovani možje ene glažke vinca popili in so veseli po svojem. Vsakemu pač ne nese, da bi se v „teater“ pod Ljubelj, k igram in spakam na Kranjsko, v kasino na Trati itd. vozil. Večina občanov ima lastne skrbi in trud, zavoljo tega bojo tudi napadeni boljše spoznali, kje druge obuja gvoje in ne bodo take obresti, posebno pri šoli, napravili, da vse zdihuje. Včasi ko so še bili rajni, nepozabljivi Kosičev oče občinski načelnik, je bilo 10% za občino in 8% za šolo, z d a j p l a č u j e j o 85%! Tako gospodari gazda. Vrh tega pa gazda za občane še doseči nič ne more, čeravno sta turkov „Londtog“ in kozji „Raihsrot“ (Turk in Grafenauer) njegova pristaša. Taki imenitni možje! Častne občane, tiste pa zna gazda fabricirat, to se mu mora pripoznati. Lepi vrsti prejšnih častnih purgarjev je zdaj pridružil celovškega „Milorda“ „Dochlukenšlupferja“ na Lampihlnu. Tače fajn gospode! Zdaj samo Žane iz Ljubljane, Resniški „Lontog“ z rdečim kaukelnom in dr. Žlindra manjkajo, potem bode krasni venec pravških glavic spleten . . . Druge zmerja gazda „pijance“, če so malo veseli; sam ga pa tudi rad srka, ko sedi v krencu kranjskih hujskačov, ki ga znajo dobro farbat in fopat. Pri basnih in povestih glede prihodnjega jugoslovanskega kraljestva vidi se že gazda Dedl na desni kralja Matijaža kot koroški vojvoda in vse se mu globoko priklanja. Zdaj ga more seveda samo pri Jesiharju piti, pa bo že boljše, takrat ko bosta Brejec in „Milord“ servitut pripomagala . . . Če je gazda res toliko proti pijančevanju, zakaj pa sam v svoji hiši vino prodaja in zakaj je toliko letal, da pridobi tretjo gostilnico v Svetnivasi, če ravno sta še dve preveč? Pretečeni četrtek ga je gazda gvišno tudi pridno štrkal, ko so ga črnuhelni v Celovec gnali, da se pojasnijo kako se naj slovenskem kmetom pomaga, ali kaj? Posebno z posojilnicami znabiti bodo jim pomagali! Le čakajte še malo, morda so pri „Trabesingerju“ vohali, kako da ta reč smrdi! Adijo gazda Zdravko, na svidenje!

Kaplja na Dravi. Piše se nam: Pondeljek, 6. t. m. je umrla v Kožentauri mala pol leta stara hčerka g. županu Ignac Ratz p. d. Muliju. Celo občinstvo je obžalovalo priljubjene stariše. Ker so stariši in seveda rajna hčerka evangelične vere, branil je g. fajmošter Limpl v Kaplji pokopanje v redu grobov. V svojem sovraštvu in rimski nestrpljivosti zaukazal je, naj se pokojno dete v kotu pokopališča zagrebi, ki je menda za samomorilce in nekrščene otroke. Po mnenju črnosuknežev ta kot ni žegnan, čeravno so rajni dekan Ambroš tudi tam dobro kropili, kar priče potrdijo. Pokopališče v Kaplji pa je občinska last in ker občina ne pozna verskega razločka, moral se je nestrpni fajmošter Limpl podati, kajti c. k. glavarstvo je zaukazalo, naj se pokoplje evangelični otrok v vrsti drugih grobov. Zvonenje z našimi zvonovi je sicer Limpl prepovedal, vkljub temu so ganile lepe, tolažilne besede evangeličnega župnika vse navzoče do srca in vse se je jokalo. Revna dušica nedolžne deklice pa je tudi brez zvonenja našla pot v nebesa, kjer bo pričevala pred Bogom o tem, da jo je rimski duhovnik radi vere na svetu preganjal.

Kotlje pri Prevaljah. Piše se nam: Natančno smo poizvedeli, da je dr. Brejc napravil pisma na župane, kateri se skrivajo pod njegove peruti, da naj pazijo pri ljudskem štetju, da se ne vpišejo Nemci, in vsake nerednosti se naj njemu naznanijo. Tako pismo je dobil tudi župan Razgoršek v Kotljah. Župan Razgoršek pa ni bil toliko zmožen Brejčeve „šprahe“, da bi vedel, kaj ta gosponček hoče. Oddal je pismo g. nadučitelju s prošnjo, naj on Brejčeve kvante raztolmači. G. nadučitelj se vsede in začne prebirat in pove svojemu županu vse natančno, kaj tirja slavni doktor. Župan ni vedel kje noter, kje ven, sram ga je bilo in strah ga je obletal, da gospod nadučitelj vè želje kranjskih hujskačev, in da tudi njega vodi v politiki znani prvak. V Kotljah ni prostora za prvaške dohtarje, — to pismo pa se bode potrebovalo in se zahvaljujemo županu, da je na tak način odkril želje Brejčeve. Župan pa je vendar, da se doktorju ne zameri, odposlal enega človeka od hiše do hiše, kateri je imel ojstri nalog, prebivalcem povedati, da vsak se mora dati slovensko vpisati pri ljudskem štetju. To pa nič ni pomagalo! Komisar ljudskega štetja g. nadučitelj tirjal je od župana, da mu da zastopnika občine, kateri ga bode spremjal in pričeval postavno delo. In res, delo ljudskega štetja se je redno dognalo, vendar želje prvakov je požrla koteljska reka. Želodec se obrača kranjskim prvakom; ti gospodje morajo imeti najslabšo vest ter si mislijo, da so drugi enaki. „A pisl wort'n“, gospod Brejček, mi smo pošteni, in našega dela vlada ne more razbiti, kakor je razbila vlada delo celovških Brejčekovih hujskačev. Najbolje bi bila naredila vlada, ko bi nagnala Kranjce črez Karavanke, potem bi nastal takoj pokoj! O ti šmentana „Volkszählung“ ti! Dr. Brejc, na Kotljah Kranjcev ni . . .

Prvaška gonja zaradi ljudskega štetja se je pojavila tudi v občini E g g. Tam je namreč od 1321 prebivalcev 168 omenilo nemščino kot občevalni jezik. To je seveda orglarja Grafenauerja in njegovega pomagača Hafnerja hudo razjezilo. Naročila sta vsled tega občinskemu zastopu, da naj napravi preiskavo. In res se je to zgodilo. V pisarni v Mellwegu se je pričela ta „preiskava“, katere so se udeležili Grafenauer, župan Fellacher, provizor Hafner in še neka druga ednakovredna oseba. Seveda si ljudje od te prvaške gospôde ne pustijo ničesar zapovedati in so se baje tudi pri glavarstvu pritožili. Kako pridejo tudi do tega, da bi izgubavali čas zaradi trde glave prvaških hujskačev. Tej nesramni hujskariji mora biti enkrat tudi na Koroškem konec.

Lep fajmošter je Rössler v Dellachu. Celo čez grob traja njegovo sovraštvo, kar je zadnjič pri pogrebu nekega naprednjaka dokazal. Občina zahteva od oblasti, da tega moža takoj odstrani.

Ukradla je neka ženska v gostilni Jarmach v Celovcu pušico „Südmarke“.

Nevarni postopač. V Beljaku so zaradi javnega nasilstva zaprli postopača Alojza Hribar iz Kranjskega.

Požar. Pogorelo je v Feldkirchnu gospodarsko poslopje de Sorave posesti. Škode je za 6000 K. — V Kerschdorfu je pogorelo poslopje Michentalerja. Niti živine niso mogli rešiti. Škode je za 14000 K.

Zasledujejo zaradi tatvine hlapca Johana Čermejaka iz Kočja in njegovo ljubico Ano Ertl.

Zastrupiti se je poskusila v Beljaku zaradi nesrečne ljubezni dekla Marija Steiner. Težko bolana leži v špitalu.

Požar. Pogorela so poslopja Albina Wurzer v Guttagringu. Škoda je velika.

Samomor. V Beljaku se je zmešalo poštnemu slugi Rogi. Skočil je iz okna na cesto in bil v par minutah mrtev.

Izgubil je posestnik Medved v Labudu 400 K. Baje je bil obkraden.

Vlomili so v Kolbnicu v stanovanje g. Dertniga in ukradli raznih stvari za 100 K.

Pazite na deco! 3 letni sinček dekle Roze Ruman v Fresachu je padel v vrelo vodo. Otrok je dobil take opekline, da je umrl.

Prošnja.

Huda je zima, sneg in mraz vladata! Ne pozabite v teh težkih časih nedolžne živali, ki hudo trpi. Mislite na

ptico,

ki nima ne hrane, ne toplote. Potresajte ji zrnja! Po leti vam stoterokrat povrne!

Nekaj naukov za kmet

(Spisal ekonom Jakob Waupotič-Hardecki).

(8. nadaljevanje).

Travništvo.

Ako hočeš, da ti bo tvoja najpoglavitnejša p
to je živinoreja, napredovala, moraš skrbeti, d
zadosti in dobrih travnikov, na katerih se pride
krma za živino. Mokrotne njive izpremeni v t
Navadno ko se hoče njiva v travnik predelati, s
njivo pri sredini orati in se skupaj zorje. To pa
vilno, ker tako ni zemlja na površje, katera se
po letih z dobrim gnojenjem da izboljšati. Ak
hočemo travnik, na katerem bo zemlja po ka
enakomerno razdeljena, moramo tako le ravna
hočeš iz njive narediti travnik, napravi v jesen
izorji čisto navadno kakor poprej, potem pa v sp
dobro povlači in potem daj pa ogone primerno
tikami razgrniti, tako da se razgoni zadelajo,
dobro povlači po dolgem in počez, nakar če je
dostno poravnano in zemlja dovolj zdrobljena,
lahko dobra travniška semena in detelje. Najboljš
dobrih krmskih rastlin in trav so: Ovsula (
Mačji rep (Timotheugras), Tratnica (Rispengras),
(Trespe), Lisičji rep (Wiesenfuchsschwanz),
(Wiesenschwengel) i. dr. Najboljša gnojila za t
so: kompost, gnojnica, blato iz cest in jarkov in
Nadalje suhe travnike skrbno namakaj in premo
drenažirati in osušiti. V svrho drenažiranja je
tudi pomoč od države, ako se tozadevna prošnj
Oslabele z mahom zaraščene travnike prevlači d
travniško brano, jih primerno pognoji ter obsejaj
brim travniškim semenom. Sedaj še nekaj o
Kakovost krme odvisna je zelo tudi od košnje. S
nikdar ne čakaj, da trava postane zrela in trda,
tem krma zgubi več ko pol redilnih snovi in ni
dosti boljša od navadne slame. S košnjo pričneš
že, ko je trava v polnem cvetu ali kadar je
odcvela, potem dobiš dobro krmo; prednost ima
v tem, da otavo lahko dvakrat kosiš, kar pa t
bilo mogoče, če bi pri senu prepozno s košnjo
Potem glej tudi na stanovitno vreme pri košnji in
moraš biti precej dober vremenoslovec; v to svrho
ročal bi, da ima vsak umen kmetovalec barometr
tlakomer, vremenik imenovan), kateri, ako se ga na
opazuje, mu še precej dobro označi prihodnje
Najboljši je »Aneroidbarometer« v okrogli obliki;
takega imam že čez 10 let, in sem ž njim zelo z
ljen. Opozoril bi te tudi, da, ko je zemlja meh
paseš živine po travnikih! Očisti travnike tudi str
zelišč, katere živini škodujejo, te so: Podlesek (
Herbstzeitlose), kristavec (Stechapfel), volčji
(Wolfsmilch) i. dr. Pri zatiranju hadtuna mora
pokončati njegov koren, ki ima podobo čebulje,
tega ne storiš, se zopet omladi in mu novo perje

Vinoreja.

Vinoreja je sedaj pod vplivom vinorejskih
torjev že precej praktično v naših vinorodnih
upeljana; vendar se še tu in tam posebno pri kl
dosti pomanjkljivosti opazi. Vinogradnik mora
vrsti gledati na to, da pravilno reže. Pri rezi m
pazit, da se reže tako, da trs nese primerno n
moči, ne pa kakor nekateri, ki režejo tako, kako
hoteli vso moč trsa v enem samem letu porabiti,
mora skozi to trs oslabeti. Kar se tiče ameriških
in žlahtnih sort, naj vpraša vsak, koliko mu je po
svojega okoliškega vinorejskega inštruktorja, kater
drage volje temeljito v tem podučil. O gnojenj
Sedaj pa v klet. Prava vinska klet mora imeti ka
letu, tako po zimi enako temperaturo, okoli 8° R
roča se v kleti imeti tudi toplomer. V kleti mo
vse lepo snažno, posebno pa prazni sodi se n
snažni držati, kteri so za vino odločeni. Navadi
izpraznjeni sod malo splakne, se skota v kaki kot
potem ne zmeni zanj, dokler se ga zopet ne po
Sod je medtem splesnil in se skisal, da je sploh p
ga z vinom napolniti. Sod moraš, ko ga izpraznil
dolgo umivati, da teče čista voda iz njega, pote
zvrni na pilko, pusti ga nekaj časa, da se dobro
potem ga zažveplaj in dobro zabij in tedaj krm
določeni kraj spravi. Taki sod ostane čist; kad
potrebuješ ga s čisto vodo splakneš in že ga
nabivaš. Žveplo zatare in umori bakterije, katere
gači povzročajo plesnjivost in vsakovrstne bole
vinu. V nekterih krajih še imajo tudi tako grajen
navado, da sodov nikoli čisto ne izpraznijo,
pustijo v njih nekaj litrov vina z drožmi. To se
sod se tega navzame in vsako v tak sod napo
vino mora se skisati, naj bi bilo še tako dobro.
napačno dela se tudi pri žvepljanju sodov, prej ko
polnujejo; navadno se žvepla preveč, tako da dob
preveč po žveplu duh in okus in postane s tem
zdravju škodljivo. Nekateri tudi sode, prej ko
mošt notri nalivajo, preveč zažveplajo, to je napa
dostikrat je to vzrok, da mošt ne more v jes
kraja zavreti, ker žveplo zatare kvasne glivice,
povzročujejo vrenje in potem na spomlad ko
južno vreme se tako vino skali in počne zopet
Žveplaj toraj sploh v pravej meri in pazi tudi,
žveplo kaplja v posodico iz pločevine (pleha) ki
drotu pritrjena, da se potem lahko odpadlo od
Dobiš pa tudi takozvano asbestno žveplo, ki ne
Potem še nekaj zastrani moštne vage. Opazil sem
krat, ko je kateri mošt vagal, da je vago brez d
obrisal vtaknil v škatljico in v žep in potem se
čudi, kako to da mu vaga več dobro ne kaže.
vago toraj po vsakratni rabi dobro obriši, ker
se vaga skoz razjedajoče kisline pokvari in ti tudi
dobro kazati ne more. Najboljše so Klošterneu
vage.

(Naprej prihodnjič).